

De kracht van samenwerken

Het onderwijs in Nederland wordt gevormd door ontwikkelingen in de maatschappij. Die veranderingen op structureel, organisatorisch en inhoudelijk vlak zijn van grote invloed op het onderwijs, in zowel positieve als minder positieve betekenis. Geen onbelangrijke factor is bijvoorbeeld de groei of daling van het aantal leerlingen dat elk nieuw schooljaar aan dat onderwijs zal deelnemen. Dat kan de levensvatbaarheid van een school aantasten, met als gevolg dat verschillende scholen noodgedwongen fuseren of zelfs ophouden te bestaan. Ook de stad Maastricht heeft wat haar voortgezet onderwijs betreft al menige storm achter de rug en staat momenteel aan de vooravond van weer een nieuwe ontwikkeling.

De werknaam is Gemeenschap van Scholen Maastricht. Dat staat voor een cluster van vijf scholen

die intensief gaan samenwerken, namelijk het Bonnefanten College, het Porta Mosana College, het St. Maartens College, de Praktijkschool Terra Nigra en het OPDC St. Michael. Mw. Drs. J. H. Lamoré is voorzitter van de Centrale Directie van het Porta Mosana College en nauw betrokken bij de organisatie rondom de Gemeenschap van Scholen Maastricht.

Kaleidoscoop van onderwijs

Mw. Lamoré: “De eerste drie zijn brede scholengemeenschappen met VMBO tot en met VWO en VWO-plus studierichtingen. Het Porta Mosana College heeft een specialiteit met tweetalig onderwijs en het St. Maartens richt zich op het klassieke gymnasium en science. Dat is op zich niet nieuw, maar het is wel een richting die ze willen uitbouwen en verdiepen. Het Bonnefanten richt zich op kunst, cultuur en ondernemerschap. Terra Nigra is echt voor leerlingen die gebaat zijn bij een praktijkgerichte opleiding en het OPDC St. Michael is voor zorgleerlingen met aangepast onderwijs voor alle richtingen van VMBO tot gymnasium. Het is bedoeld voor leerlingen die door welke omstandigheid dan ook even anders moeten inzetten, het zij door een leerproblematiek zoals dyslexie of een moeilijke thuissituatie. Wat je dus met deze vijf scholen ziet, is een kaleidoscoop van onderwijs. We hebben alles in huis om gezamenlijk de totale markt te kunnen bedienen.

Tot dusver functioneerde elke school apart en ontstonden er zogeheten concurrentiemodellen om per scholengemeenschap zoveel mogelijk nieuwe leerlingen te werven. Nu de demografie zo nijpend is en het aantal leerlingen daalt, is er kenbaar gemaakt dat we intensief met elkaar moeten gaan samenwerken en dat we opnieuw een visieplan moeten maken. Ook dienen we te kijken naar waar we goed onderwijs gaan neerzetten in de stad en welke gebouwen en locaties we daarvoor gaan gebruiken. En het is belangrijk dat

we een cluster vormen van zowel ouders als leerlingen die weten waar het over gaat en waar we naartoe willen. De cluster staat inmiddels in de steigers maar de opbouw vergt uiteraard tijd.”

De samenwerking is echter al heel intensief. Een goede start is het neerzetten van een gezamenlijk servicepunt waar de fysiek harde kant van het onderwijs voor alle scholen centraal geregeld wordt. Het gaat dan om personeelszaken, financiën, huisvesting, ICT en dergelijke. Dat is al een signaal dat je dienstbaar bent aan die nieuwe organisatie. Er wordt nu al gewerkt met commissies in de breedte, vanuit de directieraad. Dat zijn onder andere commissies onderwijs, commissies die personeel en financiën bekijken. De sectordirecties werken breed samen en alles bij elkaar opgeteld is dat al een voorschot op het formele gedeelte van de clustervorming welke naar alle waarschijnlijkheid eind 2008 als zodanig zal staan.

Ruimte geven aan talent

Een cluster van scholen in Maastricht betekent niet alleen verstandig inspelen op demografische gegevens, het schept ook talloze mogelijkheden voor het onderwijzend personeel. “Als je zo samenwerkt, kan je personeel ook mobiel zijn en kun je bepaalde knelpunten beter oplossen,” legt mw J. Lamoré uit. “Als mensen ergens een talent voor hebben, dan kun je mensen daar inzetten waar hun capaciteiten goed tot hun recht kunnen komen. Iemand is bijvoorbeeld meertalig, die past dan prima bij Porta Mosana. Een ander heeft een geweldig talent om te tekenen en schilderen, dat is dan ideaal voor het Bonnefanten.”

Stichting Limburg Voortgezet Onderwijs

“Je kunt zoveel meer realiseren als je een grotere entiteit bent. Het personeelsbeleid is een belangrijk speerpunt voor de komende jaren. Dat is ook voor de stichting LVO (Limburgs Voortgezet Onderwijs) van belang.

De Gemeenschap van Scholen Maastricht is namelijk ook onderdeel van de LVO die zestien scholen bestiert. Er zijn clusters in de maak in Weert, Heuveland, Maastricht en Parkstad, dus provinciebreed. Dat is heel mooi, want dan zul je die samenwerking en ervaringen met elkaar kunnen delen. Het hoofdbureau van de LVO is in Sittard. Vanuit die stichting

hebben al die scholen individueel geopereerd. Voor een stad als Maastricht zeggen wij als directieleden dat het veel beter is om samen te werken. Dan kun je ook je profiel beter in de markt zetten, je personeel mobiel krijgen, je kunt ouders duidelijker zeggen hoe je het onderwijs gaat financieren en uitbouwen. Het is dus echt een nieuwe lijn, gericht op kwaliteit zodat mensen weten waar ze moeten zijn voor welke opleiding. Het is ook een beoogd doel dat er door het cluster rust komt in de stad. Het gaat niet meer om de namen van de scholen die voorheen een bepaalde reputatie genoten, dat wordt dan ondergeschikt aan een cluster van scholen die samen dezelfde visie nastreven, namelijk duidelijkheid en kwaliteit in het onderwijs.” De leerlingen zelf staan er zeker open voor. Dit komt al heel goed tot uitdrukking in SLIM, de leerlingenraad van diverse scholen in Maastricht. Er is geen onderlinge strijd, maar een duidelijk samenwerkingsverband. Ze organiseren leuke feesten, leuke happenings, maar ook bijeenkomsten die schoolgericht zijn. Zoals hun acties voor betere lestijden waarbij ze zeer kordaat aan het werk gingen. Of het organiseren van debatteersessies. Het is een zeer professionele lijn die ze volgen als stichting voor leerlingen van het voortgezet onderwijs, breed.”

Profielen

“Door het breed inzetten van schoolprofielen in de stad, kun je ook kijken naar wat de markt wil. Dat is niet alleen het bedrijfsleven, maar ook de vervolgoledingen, het beroeps- en wetenschappelijk onderwijs. Als we samen met elkaar de plannen maken, dan kunnen we elkaar ook betere bedienen en zorgen dat de opleidingen aansluiten bij wat de markt wilt of nodig heeft. Als je dat als school alleen moet doen,

dan ben je jaren bezig want het kost enorm veel tijd. Vaak heb je de middelen niet en nu kunnen we samen keuzes maken. Het gaat toch om 8000 leerlingen die na de middelbare school verder moeten. We verwachten binnen tien tot vijftien jaar terug naar 6000 te gaan, dus we zullen ook moeten praten over welke locaties we houden en welke niet. Er komt een Centrale Directieraad, bovenschools en een MT (management team) dat de beleidskaders uitzet, met dagelijkse aansturing van alle locatiedirecteuren, ook in gezamenlijke integrale lijnen. Dat start in 2008 officieel.”

Onderwijs op maat

“Het voortgezet onderwijs in Maastricht moet sterk staan en een grotere slagkracht hebben om samen te gaan met MBO, HBO en WO. Het V-HBO wordt ook een speerpunt, met als doel dat je de HAVO-leerlingen competent maakt en meer op niveau krijgt om te voorkomen dat er afstroom optreedt. Wat we willen is dat jonge mensen zich op een goede manier kunnen ontwikkelen, dat we ze een goede bagage meegeven. Daarom zijn maatschappelijke stages ook belangrijk, zodat leerlingen voeling houden met de wereld waarin ze leven. Daarnaast willen we onze docenten in staat stellen hun kennis en kunde echt te kunnen delen, zodat het enthousiasme van voor de klas staan blijft. We geven hen ook de ruimte om op hun eigen manier invulling te geven aan overdracht van de lesstof. Sociale vaardigheden en respectvol met elkaar omgaan behoort ook tot de speerpunten van het nieuwe onderwijs in Maastricht. De ouders spelen uiteraard ook een grote rol in dit geheel en mogen op allerlei manieren participeren. Als gastdocent bijvoorbeeld, om iets te vertellen over het eigen bedrijf. Met dit cluster houden we het onderwijs in de

regio aantrekkelijk voor de kenniseconomie, verstreken we onderwijs op maat met veel aandacht voor zorgleerlingen en werken we aan maatschappelijk gericht onderwijs dat eventuele knelpunten nu efficiënter kan aanpakken.”

